

TYDZIEŃ POLSKI

Słowa, obrazy, dźwięki

EWA LEWANDOWSKA-TARASIUK

To Ona obdarowała nas człowieczeństwem...

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił rok 2022 Rokiem Marii Grzegorzewskiej – tak orzekli parlamentarzyści w uchwale w 100. rocznicę utworzenia Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie, w uznaniu wybitnych zasług Jej patronki. Właśnie w tym 2022 roku mija 100 lat od chwili, gdy Maria Grzegorzewska, wielka humanistka- pedagog, psycholog, filozof otworzyła w 1922 roku w Warszawie Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej, który przeszedł wiele przeobrażeń akademickich, stając się potem Wyższą Szkołą Pedagogiki Specjalnej, by dzisiaj trwać jako Akademia Pedagogiki Specjalnej Jej imienia.

Kim była ta Wielka Kobieta, której pasja niesienia profesjonalnej pomocy ludziom z najróżnorodniejszymi deficytami: niesłyszącym, niedowidzącym, niesprawnym intelektualnie, zagubionym w ludzkiej przestrzeni trudów egzystencjalnego istnienia, stała się pasją życia i miłości do ludzi? *To właśnie Jej, Marii Grzegorzewskiej zawdzięczamy przede wszystkim stworzenie pedagogiki specjalnej w Polsce - pedagogiki koncentrującej się na osobach ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi. Należy podkreślić, że Patronka Uczelni uczestniczyła w działaniach na rzecz rozwoju tej dyscypliny zarówno w Kraju, jak i na świecie...*napisała w liście skierowanym do akademickiej społeczności J.M. Rektor Akademii Pedagogiki Specjalnej, prof. Barbara Marcinkowska. Maria Grzegorzewska była znana z tego, że potrafiła jak nikt inny łączyć działalność naukową z praktyką. (...) Tę postawę dostrzeże każda osoba, która sięgnie po lekturę "Listów do Młodego Nauczyciela". Przyszedł dzisiaj szczególny moment, by eksponować postawy tych, których nierzadko pomijamy w chaosie naszego trwania, nie kojarzymy nawet ich nazwisk i stworzonych nieśmiertelnych dzieł, a moglibyśmy nieustannie tak wiele czerpać z ich wielkiego potencjału wiedzy i miłości do tych, których potrafili pokochać.

Maria Grzegorzewska była studentką U.J., potem zaś Międzynarodowego Fakultetu Pedagogicznego w Brukseli. Gdy przyjechała do Kraju, wybuch I wojny światowej uniemożliwił Jej powrót na studia. Udało Jej się przedostać do Londynu, by kontynuować studia, następnie znalazła się w Sorbonie, na której obroniła pracę doktorską. Po obronie doktoratu, tematycznie związanego z problematyką wychowania estetycznego Grzegorzewska, jako nauczycielka w jednej z paryskich szkół, rozpoczęła pracę z dziećmi niepełnosprawnymi, opóźnionymi w rozwoju, by wrócić do Polski i założyć w 1922 roku Państwowy Instytut Pedagogiki Specjalnej. Była nie tylko wierna idei wspierania pokrzywdzonych przez los, ale i jej profesjonalnego praktykowania. Dlatego stworzony przez nią Instytut Pedagogiki Specjalnej otwierał możliwości poznawcze rozwijania wiedzy z pedagogiki specjalnej na poziomie akademickim i jej kompetentne aplikowanie. Twórczyni tej wielkiej idei i podejmowania wyzwań jej niezbędnego praktykowania nawiązywała kontakty z wybitnymi specjalistami, tworzącymi wraz z Nią nowe, profesjo-

To w Jej słowach: nie ma kaleki, jest człowiek, słowach, które dzisiaj zaczynają obiegać świat, wyraża się bezgraniczna otwartość na Innego, bez względu na to, kim jest i co spotkało go w życiu.

nalne podejście do ludzkich ułomności i różnorodnych słabości.

W czasie II wojny światowej ta wielka humanistka brała aktywny udział w kształceniu nauczycieli w tajnej działalności oświatowej Delegatury Rządu Londyńskiego. I nastał aktualnie, w Roku Jej Patronatu, ustanowionego przez Polski Parlament, szczególny moment wielkiego promowania wśród nas i w świecie dokonań tej Wielkiej Polskiej Humanistki, która swoim umysłem i sercem, jakby rzekł nasz Papież Jan Paweł II „obdarowała nas człowieczeństwem”. Dzisiaj właśnie studenci wydziałów humanistycznych, także, choć nie tylko, są wśród nich przyszli pedagodzy, studiując wielki dorobek Marii Grzegorzewskiej i wchodzą dzięki Niej we wspólny dialog pokoleń. Napawa to nadzieją.

Oto niektóre z ostatnich wypowiedzi studentów:

- Mimo tak ogromnych osiągnięć naukowych, przekładających się na bezcenne, dla ratowania człowieka, skutki praktyczne, potencjał jej wkładu w ratowanie i rozwój człowieczeństwa, nie jest należycie doceniany, a nawet pamiętany. To w Jej słowach: nie ma kaleki, jest człowiek, słowach, które dzisiaj zaczynają obiegać świat, wyraża się bezgraniczna otwartość na Innego, bez względu na to, kim jest i co spotkało go w życiu. (Jakub Kowalczyk, student APS)

- Maria Grzegorzewska, przywołując słowa Jana Władysława Dawida o „miłości dusz ludzkich”, mówi: tylko umiłowanie drugiego człowieka prowadzi do ładu, harmonii, nawiązywania łączności międzyludzkich i przyjęcia życzliwej postawy(...). Zasadniczym zadaniem powinna być troska o człowieka, (...)wiera w człowieka, poszanowanie dla niego i rozwoju jego człowieczeństwa.(Wiktorina Bienias, studentka APS)

- Dziedzictwo myśli Marii Grzegorzewskiej będzie przechodzić na dalsze pokolenia. Mnie osobiście pozostaną w pamięci słowa tej wielkiej humanistki: *Życzliwość wywołuje życzliwość, przyjaźń rodzi przyjaźń*. Każdy człowiek ma prawo do miejsca w społeczeństwie i do szczęścia. Dla nas studentów Akademii Pedagogiki Specjalnej postacią naszej patronki jest Ogromnym Autorytetem, wzorem do naśladowania w Kraju, ale także i na świecie. (Katarzyna Jasionowska, studentka APS)